

Iakttagelser gjorda vid utgrävningen av husgrunder
å Willmansgård och Isnäs i Pernå socken.

W i l l m a n s g å r d .

På den backe, där det forna Willmansgård på sin tid stått, finnes numera endast en firman Askolin tillhörig statkarlsbostad, visserligen även den säkerligen av rätt anseelig ålder, av typen två stugor och en förstuga emellan. (De två stugorna äro likväl icke organiskt sammanhörande och förefalla flyttade till sin nuvarande plats).

Backen omkring statkarlsbyggnaden är icke uppodlad, varigenom grunderna efter de byggnader, som tidigare funnits på platsen, bevarats orubbade. Av sådana husgrunder upptäcktes 5 st., vilka av allt att döma voro lämningar efter uppvärmbara byggnader.

Av vilken ålder de enskilda husgrunderna äro kan med tillhjälp av de resultat, som dessa ytliga undersökningar gävo, icke avgöras. Omnämnas kan i detta sammanhang, att enligt uppgift av den äldsta personen på Sjögård, den äldsta byggnaden på nämnda gård omkr. år 1855 flyttats från Willmansgård.

För att om möjligt med tillhjälp av i ruinerna funna tegel kunna datera de olika grunderna uppmättes tegel, vilka påträffades i eldstadslämningarna, visserligen rätt osäkra dateringsmedel, emedan en eldstad senare kan ha blivit renoverad. Resultatet blev även synnerligen föga givande.

Husgrund 1. Tegelns storlek c. 21 (21,5) x 11 (11,5) x 5 (4,5 -6,-).

Anm. Tegelgodset innehåller små kvartspartiklar, liksom i samtliga övriga husgrunder.

Husgrund 2. Tegelns storlek: c. 21,5 x 10 (10,5) x 5 (5,5) cm.

Husgrund 3. " " : c. -- x 11,5(13,-) x 6,5 cm.

Husgrund 4. " " : påträffades inga hela tegel, ej heller större fragment.

Husgrund 5. " " : c. -- x 11 x 6 cm.

Mer än 1 m djupare än husgrund 1 framkom i kanten av vägskärrningen en förkolnad stock, vilken synbarligen hört till en äldre nedbrunnen byggnad under husgrund 1. På denna sida av landsvägsskärrningen var marken starkt bemängd med brandspår.

I s n ä s.

På Isnäs inskränkte sig undersökningarna till den därstädes belägna gamla stenkällaren, samt till den mellan källaren och karaktärshuset belägna terrassen.

Det förefaller uppenbart, att nämnda källare varit belägna under en större byggnad. Härför talar, att från källarens västra hörn en tydlig stenfoot sträcker sig vidare i källarväggens riktning, numera på betydligt lägre nivå än gårdsterrassen, vilken senare även rätt nyligen blivit fylld. Äldre personer berättade, att över källaren tidigare funnits ett vedlider; spår av denna byggnads stenfoot mot SW påträffades måhända i en provgrop, som grävdes inom terrassområdet (se kartan).

Följande anteckningar rörande själva källaren gjordes: Källaren uppförd av gråsten i två kamrar, förenade genom en tunnvalvd dörr. Den yttre källaren är välvd av gråsten, den inre av tegel (dim. 23 - 25 x 12 x 5,5). Yttre källarens höjd i NO 2,44 m, i SW 2,26, inre källarens höjd i NO 2,56, i SW 2,34 m. Dörrens mellan källarna höjd 1,96, yttre dörrens 1,81. Fönstren låga och måhända sena.

Mot NW och SO väggarna har under rätt sen tid uppförts tegelrevetering; teglens dimensioner c. 29 x 14 x 7 cm. (Därav oregelbundenheten i källarnas planteckning.

Teglen i den inre dörrens omfattning äro av samma storlek, som välvningen av inre källaren, d.v.s. 23 - 25 x 12 x 5,5 cm.

Helsingfors den 2 september 1932.

M. Clave